

Smjernice za daljnji rad katolika

Prvi hrvatski katolički kongres u Zagrebu od 3. do 5. rujna 1900.
bio je najvažniji vjerski događaj na prijelazu stoljeća

■ Božidar Nagy

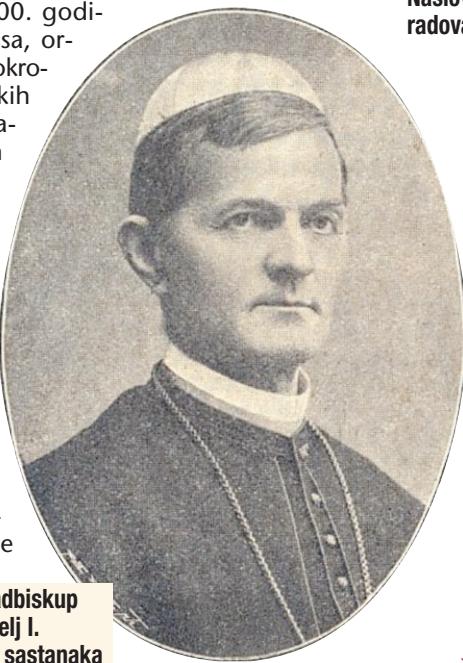
"Ako ne znaš tko si, doći će drugi pa će ti reći da budeš ono što on bude htio!"

I. Petričević

Prema nijе izravno povezan s Mahnićevim Katoličkim pokretom, Prvi hrvatski katolički kongres, na kojem je sudjelovao i sam biskup Mahnić, bio je važan vjerski događaj na početku XX. stoljeća u Hrvatskoj i koji je prethodio Katoličkom pokretu. U ovom nastavku dajemo njegov kratak prikaz.

Prvi hrvatski katolički kongres ili sastanak održavao se u Zagrebu od 3. do 5. rujna 1900. godine. Cilj je Kongresa, organiziranog pod pokroviteljstvom hrvatskih biskupa, jasno izražen u službenom proglašu što ga je organizacijski odbor uputio hrvatskoj katoličkoj javnosti. Evo nekoliko misli iz toga proglaša:

"Hrvati katolici! Kroz više godina morao se boriti hrvatski narod i za svoj opstanak i za kršćansku prosvjetu. Obranio je

Dr. Juraj Posilović, nadbiskup zagrebački i pokrovitelj I. hrvatskog katoličkog sastanaka

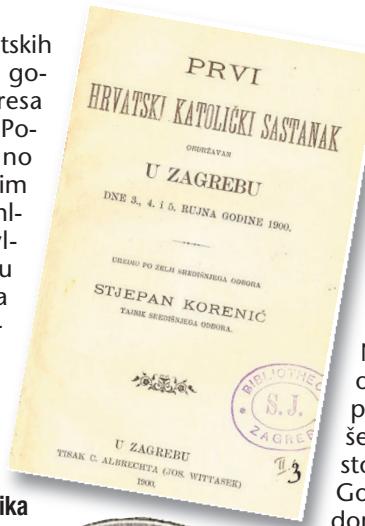
jedno i drugo, jer je crpao neslomljivost volje i svoju snagu iz nepresahnjivoga vrela Kristove nauke i blagoslova te pomoći nasljednika sv. Petra. Ali u nejednakoj borbi sa mnogima i jačima neprijateljima zaostali su Hrvati kulturno i materijalno za drugim narodima... Hrvati katolici! Uskladimo i mi sav naš napredak u suglasju s Božjom objavom, nastojmo i mi pod zaštom križa svojski oko toga, da nam narod ne nastrada..." Organizacijski Odbor Kongresa činilo je nekoliko biskupa, svećenika i uglednih katoličkih laika s visokih položaja u društvu.

Na Kongresu je sudjelovalo oko 2000 sudionika i izaslanika iz svih hrvatskih biskupija uključujući i Bosnu i Hercegovinu. Za tu je prigodu cijeli Zagreb

bio okičen mnoštvom hrvatskih trobojnica. U pozdravnom govoru na otvorenju Kongresa zagrebački nadbiskup Juraj Posilović pročitao je i zahvalno pismo Pape Leona XIII. kojim odaje priznanje hrvatskoj mladeži i zahvaljuje za obavljenu posvetu Srcu Isusovu (160.000 hrvatskih mladića i djevojaka odazvalo se Papinu pozivu za posvetu koju su obavili u lipnju iste godine) (vidi Fokus, br. 443, 7. XI. 2008. str. 59).

Sudionici Kongresa bili

Naslovica Zbornika radova sa Kongresa

Stjepan Korenić, tajnik sredишnjeg odbora

Stadler: Želim da se što prije BiH sjedini s materom zemljom

su podijeljeni u četiri velike sekcije gdje su se predavanja i rasprave vodile o određenim temama aktualnim za očuvanje vjere i kršćanskih moralnih načela u hrvatskom društvu. Na kraju je objavljeno osam rezolucija koje su bile smjernice za daljnji rad i angažiranje katolika u društvu: 1. Rezolucija o katoličkom životu - laikatu; 2. Rezolucija o karitativnim društvima; 3. Rezolucija o odnosu države i crkve; 4. Rezolucija o katoličkoj štampi; 5. Rezolucija o socijalnom pitanju; 6. Rezolucija o odgoju; 7. Rezolucija o crkvenoj umjetnosti; 8. Rezolucija o lijepoj knjizi. Najveća je bila rezolucija o socijalnom pitanju iz koje se vidi ko-

trougarski car mu je kasnije čak bio prigovorio zbog te izjave.

O cijelom ovom Kongresu objavljen je još iste godine 1900. Zbornik sa svim dokumentima, predavanjima, govorima, diskusijama i rezolucijama. Uredio ga je tajnik Kongresa, svećenik Stjepan Korenić, urednik zagrebačkoga Katoličkog lista. Knjiga ima 450 stranica i dragocjeni je dokument za proučavanje cijelogog događaja ali i cijele društvene, vjerske i političke situacije koja je tada vladala među Hrvatima koji su bili razdijeljeni među nekoliko država i težili su za narodnim ujedinjenjem. U Zborniku nalazimo važan izvor informacija o tome kakvo je stanje duha, razmišljanja, težnji i želja bilo tada među hrvatskim katolicima. ■

liko je socijalna problematika bila prisutna u razmisljanjima tadašnjih katolika i njihovih pastira.

Osoba koja je najviše pozornosti izazvala na Kongresu bio je sarajevski nadbiskup Josip Stadler. Njegov govor kao i ostali interventi bili su primljeni s velikim oduševljenjem i bili su često prekidani pljeskom. Govori su mu bili puni domoljubnog nadahnuka: "...treba da svaku grudu zemlje u našoj domovini, da sva domovinska prava, da jezik svoj štujemo, ljubimo, branimo upravo zato, što je to volja Isusova, od kojega sve to imamo". Nadbiskup je Stadler ostao još zapaženiji trećega dana sastanka na svečanome banketu, kad je među ostalim rekao: "Želim da se što prije Bosnu i Hercegovinu sjedini s matrom zemljom". Aus-